

УДК 32(497.11):323.173(497.115)“20“

DOI: <https://doi.org/10.22182/pr.6532020.6>

Прегледни рад

Момчило Суботић

Институт за политичке студије, Београд

КА „НЕСЛАВНОЈ“ ЗАВРШНИЦИ „КОСМЕТСКОГ“ ПИТАЊА

Сажетак

Аутор у раду презентује и анализира одредбе Вашингтонског споразума и, с увидом у дугогодишњу косметску политику, посебно напредњачку, од Бриселског споразума, долази до закључка да политика актуелне власти на челу са Александром Вучићем иде у смеру одрицања од Косова и Метохије путем његовог признања као друге албанске државе на Балкану. О томе недвосмислено говоре готово све тачке Вашингтонског споразума, које су у чланку детаљно приказане. С обзиром да је Александар Вучић, који је противуставно на себе преузео све надлежности око преговарања са Приштином, често исказивао игнорантски однос према Резолуцији 1244 СБ УН, а Бриселским споразумом је извршено и њено дерогирање, у раду је представљена ова резолуција и њено компетентно тумачење као темељног међународноправног документа који гарантује суверенитет и територијални интегритет Србије, са КиМ у њеном саставу. Такође, као погубна политика било је све што је претходило или уследило после Бриселских преговора: укидање институција Републике Србије на КиМ и њихово „утеривање“ у косовски уставни и политички

систем, успостављање границе са царином..., покушај да се формира Заједница српских општина била је само мамац и унапред је осујећена од западних ментора тзв. косовске независности.

Кључне речи: Вашингтонски споразум, Резолуција 1244 СБ УН, Рамбује, Ахтисаријев Предлог, Бриселски споразум, Александар Вучић

ДА ЛИ ЈЕ У ВАШИНГТОНУ СРБИЈА ПРИХВАТИЛА НЕЗАВИСНОСТ КОСОВА?

Српска стручна и шира јавност, заинтересована за решење косовско-метохијског питања у складу са основама међународног права, Уставом Србије и Резолуцијом 1244 СБ УН, а с обзиром на потпуни неуспех Бриселских споразума, очекивала је да ће напредњачка власт изаћи из Бриселских споразума, прогласити их ништавим и ово питање вратити у Савет безбедности УН, где Србија има подршку Русије и Кине.

Међутим, председник Александар Вучић, који је себе прогласио за главног и јединог преговарача, чиме је узурпирао надлежност Владе која по Уставу води политику земље, без икакве у Скупштини Србије усаглашене преговарачке платформе, и без знања српских спољних савезника, Русије, Кине и других земаља, прихватио је Вашингтонски позив, или га је сам иницирао?, на којем је у организацији Специјалног изасланика Беле куће за дијалог Београда и Приштине Ричарда Гренела и председника Доналда Трампа потписао споразум о економској нормализацији односа са Приштином. Исти такав споразум, изузев последње (16. тачке, које нису нумерисане) потписао је и премијер тзв. косовске владе Абдулах Хоти. САД нису ништа потписале. Имајући у виду чињеницу да делегације Београда и Приштине међусобно нису преговарале, већ су амерички посредници изнели готов документ, које су Вучић и Хоти потписали, неки аутори сматрају да у Вашингтону није потписан никакав споразум већ изјава о намерама. Било како било, ради се о документу који је крајње штетан по Србију, јер представља несумњив корак ка издвајању Косова и Метохије

из састава Србије, али исто тако неким својим тачкама уводи Србију у сукоб са својим традиционалним савезницима Русијом и Кином, као и са арапским земљама које нису признале независност Косова. И поред свих Вучићевих уверавања да је докуменат добар за Србију, стиче се утисак да му је наметнут и да га није ни прочитао пре потписивања. Целокупно његово држање пред Трампом, седење на обичној столици-хоклици, окружен америчким функционерима и српском делегацијом, личило је као да седи на оптуженичкој клупи, и деловало је крајње бедно и трагикомично. Очигледно је било да је цео састанак, као и природа самог Вашингтонског споразума, уприличен као део предизборне кампање Доналда Трампа пред новембарске председничке изборе у САД. Тако је у документу „набацано“ више решења од Трамповог предизборног и америчког глобалног интереса, него конкретних предлога за решење косметског питања. Иако се српска страна наводно изборила против тачке о међусобном признању Србије и Косова, што је Вучић неуверљиво али с поносом истицао, а Ричард Гренел порицао да је та тачка понуђена, сва друга решења фактички тзв. Косово третирају као независну државу и воде ка међусобној нормализацији односа две државе: економској у Вашингтону, а, након тога, политичкој у Бриселу. Све би завршило не формалним признањем Косова, чему се актуелни режим супротставља, и што нико не тражи од Београда, већ фактичким признањем, чему води дух и слово Вашингтонског документа.

Да видимо шта садржи Вашингтонски документ. Једна од погубних тачака по Србију је она која говори да се „на годину дана ставља мораторијум на активности Србије у прилог повлачењу признања независности Косова, с тим што Косово годину дана неће тражити пријем у међународне организације”. То истовремено значи да тзв. Косово може и даље да ради на међународном признању, а по истеку године дана и на пријему у УН, и, разуме се, у Интерпол, Унеско и све преостале, јер је власт Србије одустала од тзв. Косовске звездице и прихватила улазак ове НАТО државе у многе међународне, а не регионалне организације како је налагала поменута „звезда“ (Суботић, 2017, 87). То практично значи да је Вучић у Вашингтону у име Србије признао косовску независност, одгођену на годину

дана. Томе се евентуално може супротставити Русија из принципијелних и сопствених геополитичких разлога, те Кина или нека друга држава. Вучић је капитулирао пред америчким притиском, не консултујући се претходно са Русијом, Кином и државама које подржавају суверенитет и територијалну целовитост Србије. Наиме, не водећи рачуна о интересима Србије, Вучић је још мање водио рачуна о интересима српских савезника. Тако „Комерсант“ наводи, позивајући се на изворе у руским државним структурама, да у исто време „Београд није обавестио Москву о целом низу тачака које су ушле у тај споразум, укључујући преношење амбасаде у Јерусалим, признавање Хезболаха за терористичку организацију и забрану кинеских технологија“.

„Ово је најпроблематичнији део споразума. Ако не спречавамо Косово да уђе у УН, онда се практично слажемо да Косово уђе у УН. *De iure* смо у Вашингтону признали Косово“, истиче Дејан Мировић. „Косово ће за годину дана, поднети захтев за чланство у УН. Тада ће велики број земаља које нису признале Косово, то и да ураде, нарочито муслиманске земље после ове брљотине са амбасадом у Јерусалиму“, указује Мировић (Мировић, 2020).

За ово што је Вучић потписао следи кривична одговорност. Проблем је што по међународном праву, председник државе је обавезујући за државу, јер међународно право не познаје то што је Вучић извео државни удар и што све што одлучује није легитимно – рекао је Мировић. На овакву могућност указивао је и академик Коста Чавошки. Он наглашава за Вучића следеће: „Он, наиме, добро зна, што већина правника иначе не зна, да у спољним односима шеф државе, председник владе и министар спољних послова у свему заступају своју државу, те да могу без икаквог писменог овлашћења да потпишу међународни уговор или преузму неку другу обавезу. Штавише, такви акти важе и правно обавезују њихову државу, чак и кад нису у складу с унутрашњим уставним поретком...“ Отуда кад Вучић с Тачијем закључи и потпише уговор о исправљању граница и размени територија, тај ће уговор, ако то пише у њему, одмах ступити на снагу и постати извршив без икакве ратификације, односно сагласности Народне скупштине. То је неопозив свршен чин и Вучић то зна...“

„...На овакав сценарио упућује и чињеница да Вучић и његови сеизи уопште не помињу било какву промену Устава у делу који се тиче Косова и Метохије (преамбула и чланови 114 став 3 и 182 члан 2). То само значи да ће исправљање граница и такозвану размену територија извести на противуставан начин, без икакве јавне расправе и сагласности Народне скупштине. А Вучић само испуњава своје обавезе, које је у разговорима са страним обавештајцима и дипломатама својевремено преузео и пре разбијања Српске радикалне странке“ (Чавошки, 2019, 38-39). Овај модел уговора важи и за Вашингтонски докуменат, с тим што се уместо Тачија појављује Хоти. То ништа не мења природу овог чина. Јер, као што је истакнуто, међународно јавно право каже да председник Републике, председник Владе и министар спољних послова могу без ичије сагласности потписати неки међународни споразум и да тај споразум више нико не може опозвати ни у скупштини ни нигде друго, и он постаје правно обавезујући за ту државу. Да ли ће тако бити са Вашингтонским споразумом? Русија подсећа Вучића да ће се све решавати у Савету безбедности УН-а.

Вучић је информисао Москву о резултатима посете у САД, али тек после поста Марије Захарове. Том приликом, српска јавност је сазнала да се Захарова извинила због увреда, а из разговора Вучић-Лавров наведено је да се позиција Русије не мења по питању КиМ, тј. Русија ће прихватити свако решење засновано на Резолуцији 1244 СБ УН. У више наврата и у различитим приликама, Путин је Вучићу и српском руководству, као и Западу и целом свету износио став Русије, која ће прихватити решење косметског питања у складу са договором Београда и Приштине у оквиру међународног права, Устава Србије и Резолуције 1244 СБ УН. То је оно што је Вучић на сваки начин хтео да избегне. Поготово Резолуцију 1244! А Русија такав сценарио не може да прихвати, не само због међународног права и пријатељске Србије, него и због позиције Русије, која је на Балкану као глобалном геополитичком жаришту задобијала и губила својство велике силе. Зато јој не требају Вучићеве политичке смицалице. Уосталом, Ричард Гренел истиче да: „Споразум удаљава Србију од Русије и Кине“ - и закључује да је то „Трампова победа“.

Некадашњи амбасадор у Лондону СР Југославије и Србије Владета Јанковић оценио је да ће захваљујући споразуму потписаном у Вашингтону, Косово за годину дана постати члан Уједињених нација. „...Не заборавимо да предстоје признања независности до сада уздржаних или нама наклоњених земаља, што значи потребан број гласова у Генералној скупштини”, казао је Јанковић.

Он је казао да ће све те државе, истичући посебно Русију и Кину, у том документу видети „оно што он јесте”, према његовим речима, „капитулацију Србије пред америчким притиском“.

Јанковић је навео да је председник Србије Александар Вучић политички и етички посматрано у име Србије „потпуно попустио пред Вашингтоном” и „ружно изневерио савезнике којима се клео на верност и братство”.

„Он је своју земљу довео у немогућ положај и тиме што је, како се то каже, ‘сва јаја ставио у једну корпу’”, рекао је Јанковић. (Јанковић, 2020)

Једнако је по Србију погубна тачка којом се Вучић обавезао да ће до јула следеће године преместити амбасаду Србије из Тел Авива у Јерусалим, што је у директној супротности са Резолуцијом 478 Савета безбедности УН, у којој се све чланице обавезују да своје амбасаде неће измештати из Тел Авива у Јерусалим. То су учиниле само две земље: Гватемала, незнано како и зашто, и САД, јер је моћна па јој се тако прохтело. Вучић очигледно није размишљао о стриктним последицама кршења резолуције УН; како ће се сада Србија кредибилно залагати за поштовање Резолуције 1244, која је темељ српске косовске политике, ако је тако лако поништила другу резолуцију СБ УН. Ниједна држава чланица ЕУ то није учинила, а Србија жели да постане чланица ЕУ. Ова тачка повезана је са међусобним признањем између тзв. Косова и Израела, које је Трамп бомбастично најавио у присуству српске делегације, која није ни „оком трепнула“. С тим у вези, Вучић с поносом истиче да делегација Србије није иницирала ово признање, али му очигледно није сметало што је то Трамп учинио. Дакле, Србија, по жељи Израела и САД, премешта амбасаду у Јерусалим, а Израел признаје независно

Косово. Трамп је на тај начин показао моћ свог предизборног маркетинга, купујући српском глупошћу моћни јеврејски лоби који му може бити од велике користи у изборном надметању. Оваква одлука српске делегације на челу са Вучићем, не само да је супротна резолуцији УН и политици ЕУ, него је и дубоко супротстављена арапском муслиманском свету.

Једна од тачака споразума која Србију доводи у крајње неугодан положај јесте и тачка којом се Вучић обавезао да ће Србија пристати на диверзификацију енергетског снабдевања, што је директан удар на руске интересе у региону и доводи у питање изградњу „Турског тока“. Вучић је у међувремену разговарао са Путином, и у први план истиче његово извињење због гаџа Захарове, али оно што је кључно из тих разговора (а што би Вучић свакако желео да сакрије), јесте непромењена позиција Русије по питању Косова и Метохије, које је саставни део Србије, тј. Русија стоји чврсто на ставу да се питање КиМ решава кроз разговоре Београда и Приштине у оквиру Резолуције 1244 СБ УН.

За Србију је такође погубна политика која Хезболах, који је савезник Русије у Сирији, проглашава за терористичку организацију, а управо тако гласи једна од тачака овог споразума. Вучић је лаконски саопштио да су се две стране обавезале да осуђују екстремистички проирански Хезболах, истакавши да је то била „америчка жеља“. Све је у овом споразуму америчка жеља, Вучић не каже шта је била српска жеља. Заиста, зашто је Вучић ишао у Вашингтон? Шта је била „српска агенда“? Зар само међусобно признање Израела и тзв. Косова!? И изневеравање и напуштање интереса савезника Србије?! И саме Србије?! Како да се после овакве изјаве тумачи и објашњава присуство српске војне мисије у Либану, окружене припадницима Хезболаха, како да им се каже да је српска војска, њих неколико стотина, неутрална посматрачка страна, или ће та војска, захваљујући „мудрој“ политици српске власти, сад кренути у обрачун са „терористима“ Хезболаха. Ово се даље крши са интересима Ирана, Русије, Сирије, Кине итд. То је искључиво у интересу Израела, који ову организацију сматра опасношћу по сопствене интересе. Хезболах је организација која је остварила значајне резултате у борби са тероризмом у Сирији, заједно са САД и руском војском. Све и да није тако,

то су глобалне ствари које Србија нити може нити треба да решава.

Постоји једна пословица која каже: кад седнеш у погрешан воз, свака следећа станица је погрешна.

Тако је и председник Србије кренуо у Вашингтон- „грлом у јагоде“, без икакве платформе о преговорима, а није имао ни уставна овлашћења да у њима учествује. Имао је само добру вољу да судбину Србије препусти Америци која је најмоћнији ментор тзв. Косовске независности. И, наравно, кад седнеш у такав воз, улазиш у тунел из којег се светло не назире.

Вучић хвали потписани споразум, изгледа највише због његових финансијских параметара. САД, наиме, преко свог Фонда за економски развој, који ће бити смештен у Београду, улажу у инфраструктуру саобраћај између Косова и Србије две милијарде долара, то се односи на ваздушни саобраћај, као и аутопут Приштина- Ниш - који треба да почне са изградњом почетком следеће године - те на железнички саобраћај и пругу од Београда до Драча. Дакле, повезивање Албанаца из Албаније и КиМ, као и њихово повезивање са Европом и светом, преко Србије. Иако нико није против нових аеродрома, аутопута и добрих железничких пруга, који ће донети нова радна места и привредни и друштвени развој, треба знати да све то у таквом облику није приоритет Србије, поготово ако се има у виду да поменути милијарде долара нису никакве донације него кредити, и да амерички инвестициони Фонд управља поменутиим средствима, баш као што америчко Министарство енергетике управља са раздеобом водних и енергетских ресурса из језера Газиводе. „...Ова хидроелектрана има стратешки значај за читав енергетски систем Косова, а језеро Газиводе је извор водоснабдевања. Поред тога, вода из језера се користи за термоелектране Обилић, па без тога не би могла да ради термоелектрана у Обилићу. Хидроелектрану Газиводе је изградила држава Србија 1980. године и она је исплатила све кредите који су подигнути због изградње овог постројења. Председник Србије је потписао да ће о овој имовини државе Србије америчко Министарство енергетике радити студију изводљивости, за поделу језера као сигурног извора воде и енергије. Тиме је директно оштетио

државу Србију, док се други проблем јавља у односима са Немачком. Наиме, Немачка је уложила огромна средства из кредита у енергетски систем Косова, који без хидроелектране Газиводе не може да функционише. Претходно је Александар Вучић потписао енергетске договоре у оквиру Бриселског споразума, односно у оквиру дијалога са Приштином под окриљем ЕУ. Сада је вашингтонским договором поприлично закомпликована ситуација и Немачка као и ЕУ нису задовољне тиме.“ (Трифковић, 2020). Сећамо се колико је Александар Вучић убеђивао и себе и јавност да никад неће дати Газиводе. И Трепчу. Испада да је обмањивао и себе и јавност; јер је претходно дао цео север Косова.

„Имаћемо јединствено тржиште, нема више изненађења са таксама. Тиме обезбеђујемо слободнији проток људи, роба, капитала и услуга, то је од фантастичног значаја за нас“, казао је председник Србије.

Обе стране су се обавезале да заштите и промовишу слободу религије и да заштите верске објекте, а Косово се обавезало и да примени све судске одлуке у вези са Српском православном црквом. Како ће тзв. Косово штитити српске цркве и манастире показали су у време погрома 2004, и проглашавањем независности 2008, као и током и после агресије на КиМ, када је уништено више од 150 српских православних цркава и манастира. Осим тога шиптарска историографија отворено фалсификује историју Косова и Метохије, конструисањем прича о некаквом несрпском, албанском косовском културном и верском наслеђу, иако је познато, јер је документовано, да на Косову и Метохији нема ни једног шиптарског, ни исламског верског објекта, до турске окупације 1389. године, а ни доцније тамо нема велик број турских џамија.

Вучић уверава да „Американци кроз билатерални споразум и са нама и са њима гарантују да ће се те судске одлуке спроводити у дело“, додао је Вучић.

У Споразуму нема ни речи о праву на повратак више од 250.000 прогнаних и интерно расељених Срба и других народности са Косова и Метохије, нити је српска делегација поставила питање њиховог повратка, као и повратка до

2000 српских војника и полицајаца, што је једна од тачака Резолуције 1244, која представља предуслов за разрешење косметске кризе.

РЕЗОЛУЦИЈА СБ УН 1244 ОКВИР ЗА РЕШЕЊЕ СТАТУСА КИМ

У нашем претходном раду о разрешењу косметске кризе, извршена је анализа политике српске власти према КиМ, од агресије западних земаља оличених у НАТО на челу са Америком, преко Бриселског споразума, до постбриселског периода и актуелног Вашингтонског споразума, и тзв. нормализације економских односа Београда и Приштине, као етапе у процесу свеобухватне нормализације односа Србије и тзв. Косова. Нико међу Србима није показао толико неповерење, па чак и супротстављање Резолуцији 1244 као што је то учинио председник Србије Александар Вучић. Од почетка владавине СНС-а, поготово од када је постао председник, 2012, и лично преузео преговоре са представницима Приштине, за шта није добио мандат ни скупштине ни Владе Србије, Вучић је отворено почео да релативизује и занемарује једини међународноправни документ који гарантује сувереност и територијалну целовитост Србије на КиМ, као неутуђивом делу своје територије. Уместо да инсистира код Запада на потпуном спровођењу Резолуције 1244, власт напредњака на челу са Вучићем потписала је споразум о успостављању административних прелаза, који су постали праве међудржавне границе са успостављеном царином. Вучић ову радњу приписује претходној, демократско-социјалистичкој власти, истичући да је Србија капитулирала 1999, да је „проглашена делимична капитулација“ и да је данас „држава у скоро безизлазној ситуацији“. Вучић занемарује обећања која је давао својим бирачима, заједно са Николићем и Дачићем, да ће поништити све што је претходна власт испреговарала са Приштином, а тиче се политичког, правног, геополитичког и државотворног урушавања државе Србије и њеног напуштања Косова и Метохије. Уместо тога, политички тријумвират: Николић-Вучић-Дачић обавезали су се западним патронима косовске независности, и покровитељима сопственог преузимања

власти, да ће потписати Бриселски споразум којим Србија у миру губи оно што није изгубила у рату.

Наиме, Вучић-Дачићева власт убеђивала је јавност да Бриселске споразуме потписује превасходно због Заједнице српских општина, а парадокс је да су све тачке овог споразума (15 укупно) реализоване осим те, наводно, главне; Шиптари неће да чују за конституисање Заједнице српских општина. Пристајањем на Бриселске разговоре, под фирмом о формирању ЗСО, Вучићева власт је повукла државу Србију из њене јужне покрајине. Власт у Београду је укинула све институције Републике Србије на Космету: „све судове и друге јавне установе и десет српских општина, чије су се власти бирале по српском Уставу и законима и у којима су наши сународници могли добити своје личне исправе - од личних карата, пасоша, возачких и саобраћајних дозвола до свих могућних уверења“.

Вучић је све то укинуо и натерао наше држављане и сународнике да излазе на изборе по уставу и законима те самозване државе. А на тим изборима они могу да гласају само с косметским личним картама, што значи да се претходно морају уписати у књигу држављана те самозване државе. И што је најгоре, на административној линији између Космета и остатка Србије успоставио је праву државну границу на којој се наплаћују царине. Другим речима, уместо да тражи повратак на Космет до 2000 српских војника и полицајаца, на шта имамо право по Резолуцији СБ УН 1244, он је затро све преостале државне власти и установе на КиМ, тако да је самозвану државу косметских Арбанаса на целој њеној територији учинио сувереном и независном. Било је такође логично да Вучић захтева да се врати на Космет око 200.000 прогнаних Срба и других не-Арбанаса, па да се тек онда воде било какви разговори (Чавошки 2019, 23).

Но да се вратимо на питање да ли је Резолуција 1244 корисна или штетна за Србију. Вучић указује да ова резолуција има и штетне последице за Србију. Није рекао које и какве су то последице. Али, ако ништа друго, онда сама чињеница да је Авдулах Хоти, новоизабрани председник привремене косовске владе, истакао важност укидања Резолуције 1244 СБ УН о Косову значи да је она веома битна за Србију. И зато је треба

укинути. А битна је јер недвосмислено дефинише КиМ као саставни део Србије. Зато за Албанце, нема Резолуције 1244. За Вучића није битна и треба је заобићи, јер се не уклапа у његову нејасну, конфузну и никад обнародовану политику територијалног разграничења Срба и Албанаца. Дакле, не разграничење на Косову и Метохији, у оквиру Србије, него разграничење Срба и Албанаца, и зато смета Резолуција 1244 која Косово третира као део Србије (Суботић, 141-144).

У разрешењу косметске кризе, одмах након Кумановског споразума и Резолуције 1244, кренуло се од појма и праксе „суштинске аутономије“, затим „стандарди пре статуса“, „стандарди и статус“, „и Косово и ЕУ“, „интегрисано управљање границама“, „интегрисање судства у правни систем Косова“, све су то етапе које оцртавају повлачење Србије и напредовање пузеће сецесије...“ (М. Јовановић, 2017, 133).

Сама Резолуција 1244 дуго времена је, па и данас, у српском политичком дискурсу била „табу тема“. Иако представља међународно-правни документ о неутуђивом праву Србије на КиМ, ниједан српски политичар на власти, а мало који у опозицији, није ни помињао, а камоли нешто учинио да дође до њене целовите и доследне примене. Александар Вучић, пак, који је увек будно пазио да не помене Резолуцију 1244, тврдио је да се овај међународни документ и не односи на Србију већ на СРЈ, иако би као правник морао да зна да је Србија правни наследник СР Југославије, тј. да је задржала континуитет над Косметом, као неутуђивим делом своје територије. Ово је записано и у Уставној повељи ДЗСЦГ.

Треба имати на уму, поготово највиши државни представници, да су Кумановским војно-техничким споразумом, као и Резолуцијом 1244 СБ УН дефинисани услови окончања сукоба и успостављања мира. Наведени услови не само да подразумевају да Косово и Метохија остају саставни део Савезне Републике Југославије, односно Републике Србије, већ предвиђају повратак одређеног броја српских снага безбедности на КиМ.

Устав Републике Србије, уз поменуте међународне правне акте представља једини оквир за решење проблема

КиМ и сви државни званичници, на првом месту председник Републике, морају тог оквира да се придржавају.

Резолуција 1244 није временски орочена, важи до дефинитивног решења косметске кризе које ће резултирати преговорима између Београда и Приштине. Треба подсетити да је Медлин Олбрајт у Рамбујеу инсистирала на „трогодишњем орочавању“ након чега би уследио референдум о коначном статусу. Наравно мисли се на референдум већинских Албанаца на КиМ. У тачки 11. Резолуције написано је да УНМИК има мандат за „унапређење успостављања, до коначног решења, суштинске аутономије и самоуправе на Косову, узимајући у потпуности у обзир Анекс 2 и споразуме из Рамбујеа (С/1999/648)“.

Новоуспостављена цивилна мисија УНМИК, према одредбама и анексима Резолуције имала је мандат за: „обављање основних цивилно-управних функција тамо где је и колико потребно; организовање и надгледање развоја привремених институција за демократску и аутономну самоуправу, до коначног политичког решења, укључујући и одржавање избора; подршку реконструкцији кључних објеката инфраструктуре и другој економској реконструкцији; одржавање цивилног реда и закона; заштиту и унапређење људских права; осигурање безбедног и неометаног повратка свих избеглица и расељених лица у њихове домове на Косову“.

О Резолуцији 1244 писане су монографије, зборници радова, бројни научни чланци и расправљано је на многим конференцијама домаћег и међународног значаја. Највише радова, углавном прилога и чланака, урађено је у оквиру Београдског форума за свет равноправних, Овде ћемо, у сажетом облику, користити неке текстове аутора овог Форума, као и других писаца. Тумачења Кумановског споразума и Резолуције 1244 заслужују посебну пажњу и уливају поверење у стручност, компетенцију и објективно сагледавање ових по Србију драгоцених докумената.

Живадин Јовановић овако сагледава смисао и карактер Резолуције 1244 и њене последице по (гео)политичку и државотворну конструкцију Србије. „...Самосталност Албанаца у одлучивању је трајна, али „органи самоуправе“ не значе и

независност некакве „Републике Косово“, већ да се успоставља протекторат под контролом УН. А како ће та самосталност, оличена у „суштинској аутономији“ изгледати у будућности, одлучиће се након преговора Београда и Приштине и трансфера надлежности са УНМИК-а на органе самоуправе....

„...Начело по ком је писана Резолуција јесте да се испоштује право на територијални интегритет државе, односно да се све задржи у оквирима међународног права и регулативе УН. Југославија се није сагласила са сецесијом и то је констатовано.

У уводном делу Резолуције 1244, образложени су принципи по којима треба тумачити даљи текст документа Савет безбедности УН, и наводи: „поново потврђујући приврженост свих држава чланица суверенитету и територијалном интегритету СР Југославије и других држава региона, како је наведено у Хелсиншком документу и Анексу 2“ и „поново потврђујући апел из претходних резолуција за широку аутономију и суштинску самоуправу за Косово“.

Отуда и тачка 4. у којој стоји: „Потврђује да ће после повлачења, договореном броју југословенског и српског војног и полицијског особља бити дозвољен повратак на Косово ради обављања дужности у складу са Анексом 2“. Тачно је да се у тачки 11. на два места помиње спорни Споразум из Рамбујеа, као и у Анексима, што се неретко наводи као „аргумент“ о неповољности текста Резолуције за српске интересе.

Међутим, у Анексу 1 став 6. додатно се појашњава: „Политички процес ка успостављању споразума о привременом политичком оквиру, који ће обезбедити суштинску самоуправу на Косову, узимајући у потпуности у обзир споразуме из Рамбујеа и принципе суверености и територијалног интегритета СР Југославије и других земаља у региону.“

Дакле, истовремено се наводе и „Рамбује“ и „територијални интегритет СР Југославије“, што наводи на закључак да се Споразум из Рамбујеа може односити само на договорене тачке током тих преговора. То су поглавља 1-6. око којих је постигнут висок степен сагласности. „Рамбује“

је пропао због покушаја наметања поглавља 7. и 8, због тога је дошло до рата, па усвајања 1244.

Имајући све ово у виду, више је него јасно да у постојећим околностима Резолуција 1244 користи Србији. Да је другачије, не би на њеном укидању радио не само Авдулах Хоти, већ и многи западни дипломати који су потрошили више од деценије да значај овог документа умање.

За албанску страну и њихове менторе 1244 није само „преузак оквир“, већ је у годинама након једностраног проглашења „независности“ постала највећа препрека легитимизацији статуса у међународним односима. Зато нема столице у УН, последично ни чланства у низу важних међународних организација, али ни успостављања билатералних односа са „половином света“.

Албанцима смета Резолуција, о томе су полугласно „гунђали“ пре фебруара 2008. године, а затим почели све отвореније да говоре. И ту се завршава свака прича о томе да ли Србија треба или не да се ослања на овај документ.“ (Ж. Јовановић, 2018, 807)

АХТИСАРИЈЕВ ПРЕДЛОГ - РЕПРИЗА РАМБУЈЕА ИЛИ ДРУГИ ЧИН АГРЕСИЈЕ

Професор Ратко Марковић реагујући на Ахтисаријев Предлог, указује да овај Предлог „представља другу фазу „Привременог споразума за мир и самоуправу на Косову“ из Рамбујеа (фебруар 1999) и резултат војне агресије НАТО на Србију... Тобожња самоуправа Косова из тог „Споразума“ била је тројански коњ за нову албанску државу на Косову, која би то временом и формално постала, пошто би, према Анексу 8 „Споразума“ три године после његовог ступања на снагу за Косово било пронађено коначно решење, првенствено „на бази воље народа“, разуме се тог истог Косова. И то је био прави разлог за непотписивање октроисаног „Споразума“ из Рамбујеа (Марковић 2007, 18).

Живадин Јовановић сматра да је Ахтисаријев план реприза Рамбујеа, или други чин агресије НАТО. Рамбује: ни преговори ни споразум- сведочи Јовановић. „Истина је да је

српско-југословенска делегација прихватила политичке делове текста, али да није прихватила војни део – анексе 2, 5 и 7 – којима је била предвиђена војна окупација читаве територије СР Југославије, дакле Србије, са обе покрајине, и Црне Горе... Агресија НАТО-а 1999. није била „епилог“ неуспелих, неодржаних преговора у Рамбујеу и Паризу, већ почетак нове освајачке стратегије САД/НАТО... „Текст из Рамбујеа (дакле, не уговор, прим. Ж.Ј.) којим се захтева стационирање трупа НАТО на целокупној територији Југославије, био је провокација. То је био изговор за почетак бомбардовања...“ (Ж. Јовановић, 2018, 523-524).

Ж. Јовановић поставља питање и одговара: Зашто САД и НАТО-у смета целовита Србија?, па наводи геополитичке разлоге, којима је у позадини Русија, последњих година и Кина. Јовановић истиче да Резолуција 1244 важи до извршења, и указује на три документа те врсте: Споразум Милошевић-Черномирдин-Ахтисари (3. јун 1999), Кумановски споразум (9. јун 1999) и Резолуција СБ ОУН 1244 (10. јун 1999). У њима се Косово и Метохија дефинишу као аутономија у Србији - што је за државу Србију најважнији интерес (Ж. Јовановић 2007, 65). У Споразуму Милошевић – Ахтисари – Черномирдин у тачки 8 пише: „Политички процес усмерен према постизању привременог политичког оквирног споразума којим се обезбеђује суштинска самоуправа за Косово, уз пуно узимање у обзир споразума из Рамбујеа и принципа суверенитета и територијалног интегритета СР Југославије и других држава у региону; као и демилитаризација ОВК“ (Ж. Јовановић, 2018, 804).

Владислав Јовановић у чланку под насловом „Политичка агресија“, указује да су власти Србије занемариле рад по питању Резолуције 1244 СБ УН, поготово политички рад са Русијом и Кином. В. Јовановић подсећа да националне мањине по међународним документима немају право на спољно самоопредељење, већ само на унутрашњу самоуправу, на избор својих локалних органа управе. Право за самоопредељење је резервисано само за народе. То је изричито речено и у Повели и Финалном акту Хелсинкија. За мањине је резервисано право да слободно и неометано остварују свој етнички, верски, језички

и културни идентитет (В. Јовановић, 2018, 29-30; видети шире: Суботић 2002).

ОТИМАЊЕ 1999. – ЛЕГАЛИЗАЦИЈА 2013.

Овај поднаслов, позајмљен од Ж. Јовановића, на сликовит начин објашњава суштину косметске драме и српске политике на КиМ. Наиме, ни у Кумановском споразуму, нити у Резолуцији 1244, нема говора ни о каквој војсци Косова, али је она у међувремену формирана, након Бриселских споразума, а реакција Србије је изостала, тј. Вучићев режим је наставио преговоре као да се ништа није десило. Јовановић истиче пет „нема“ од којих Србија не би смела да одступи. То су:

-Нема признавања отимања Косова и Метохије у било ком облику;

-Нема одрицања, ревизије или замене за Резолуцију СБ УН 1244;

-Нема нагодбе (*deal-a*) – Косово и Метохија за ЕУ;

-Нема нормализације без претходног слободног и безбедног враћања 250.000 протераних Срба и других неалбанаца;

-Нема замене ЗСО – за чланство Косова у УН и исцртавање нових међудржавних граница које још једном цепају Србију и српски народ (Ж. Јовановић, 2018, 697).

Србија не треба да иде у нове договоре и обавезе у нови „правно обавезујући споразум“ све док се претходно не изврше све обавезе према Србији и српском народу, укључујући слободан и безбедан повратак 250.000 протераних у етничком чишћењу, истиче Ж. Јовановић. Из Бриселског споразума од 2013, Србија је извршила све своје обавезе, Албанци нису извршили једину обавезу коју су прихватили - успостављање Заједнице српских општина. ЕУЛЕКС је прихваћен као „статусно неутралан“, у стварности, био је и остао кључни инструмент за успостављање илегалне квазидржаве на делу територије Србије.... (Ж. Јовановић, 2018, 18). Даље указује: Суштински интерес Србије јесте статус Покрајине у складу са резолуцијом 1244 и Уставом Србије... Потпуно је неутемељено

свако поређење статуса Косова и његовог односа према Србији по узору на две Немачке након другог светског рата (19).

Разумљиво је зашто Албанци наступају са највишег места места председника или премијера тзв. Косова на Бриселским, потом Вашингтонским преговорима; они напосто желе да наступају са позиције независне државе. Али је несхватљиво такво опредељење председника Србије, он као да жели да помогне свом албанском партнеру да легитимизује позицију председника независне државе Косово. Осим тога, скупштина Србије није овластила председника Вучића да води преговоре о питању Косова и Метохије; по Уставу Србије политика земље, и спољна и унутрашња представља Владе Србије. Да упоредимо то са преговорима Срба из РСК са хрватским властима око решења политичког статуса крајишких Срба. У нашем претходном раду о КиМ, на ову тему написали смо отприлике ово. Хрватска власт није ниједног момента преговоре са крајишким Србима водила са највишег места места председника. Напротив, Туђман и његова власт је Србе сматрала обичним побуњеницима, и за њих је било задужено министарство унутрашњих послова; преговоре са српским представницима водио је помоћник министра унутрашњих послова Хрватске, Славко Дегориција. Значи да је Хрватска српско питање сводила на унутрашње, полицијско питање. Србија је такође имала разлога да тако поступа, јер је ОВК, која је „изборила“ косовску независност, до јуче била на америчкој листи терористичких организација. И данас они преговарају са Београдом (Суботић 2019, 135-136).

Академик Коста Чавошки о преговорима у Бриселу између осталог каже: „По нашем суду, с представницима самозване државе косметских Арбанаса уопште није требало преговарати у Бриселу, пошто се тиме та држава *de facto* признаје, него је требало разговарати искључиво с УНМИК-ом, који је по Резолуцији 1244 СБ УН управља окупираним Косовом и Метохијом...“ Било је логичније, истиче Чавошки - да је Вучић пошто је постао председник владе, после Ивице Дачића, покренуо „унутрашњи дијалог о Косову и Метохији, па да тек по сабирању свих изнетих мишљења настави или не настави започети дијалог у Бриселу?“ (Чавошки, 2019, 25) „После потпуног и често принудног спровођења свих

споразума потписаних у Бриселу, на Косову и Метохији нема више ниједног трага српске државности“ (28).

Прво је државни врх Србије зажмурио на брисање косовске звезде са образложењем у фусноти, дозволивши да тзв. Косово постане члан и таквих организација које никако нису регионалне, као што су ММФ, Светска банка, спортске организације ФИФА, УЕФА, Светска рукометна асоцијација, Међународни олимпијски комитет. У тачки 14. Бриселског споразума пише: „Две стране се обавезују да неће једна другу блокирати, нити подстицати друге да блокирају европске интеграције друге стране“. Дакле – европске интеграције! ЕУ спада у међународне организације, то је највиши облик европског политичког организовања, у коју се удружују државе. Ово је очигледан доказ да ЕУ Косово третира као државу, без обзира што пет држава чланица није признало његову независност. Српски Олимпијски комитет, на пример, није искористио право вета приликом пријема тзв. Косова у Међународни олимпијски комитет, на шта је имао право, што говори да се једно говори а друго чини, тј. да српске власти разграђују сопствену државу.¹

Уставни суд Србије је избегао да Бриселски споразум прогласи неуставним и оценио га политичким, што овај свакако није само политички, односно он је од највећег политичког, националног и државног интереса јер производи правне последице. Наиме, Чавошки отворено износи свој суд о томе да је Вучић пуки извршилац воље западних, поготово америчких, обавештајаца и дипломата у решавању косметског питања (видети шире: Чавошки 2019, 62).

Генерал Радован Радиновић указује на геополитички аспект косовског питања: „...Косово је било само изговор за оружану агресију Запада, то значи САД и НАТО на Србију, а прави узроци су били геополитичке природе. И после напада 19 западних земаља Србија је задржала суверенитет над тим делом своје територије. Србија је добила право да на КиМ врати стотине својих војника (1999), полицајаца, цариника, кад се за то створе услови. Кривица је српских власти од 1999. што

¹ Председник ОК Србије Владе Дивац је овај државни аутогол Србије објашњавао некаквим „спортским разлозима“, иако је знано да је на овакав нечестан поступак био „инструиран са највишег места“.

то није реализовано. Напад САД и НАТО на Србију и отмица Косова извршена је у склопу припрема за планирани напад на Русију... Данас Запад настоји да натера руководство Србије да раскине односе са Русијом, а затим легализује америчку отмицу Космета. Ниједан од ова два циља нису успели да остваре оружаном агресијом 1999. године... Зато се од Србије тражи: прво, да с Косовом потпише свеобухватни правно обавезујући споразум о нормализацији односа. И, друго, да хармонизује унутрашњу политику Србије са спољном и безбедносном политиком ЕУ“ (Радиновић, 2018, 31). Радиновић даље каже: „Тешко је знати шта се све из ових захтева крије, али за почетак тражи се да се Србије не противи чланству Косова у УН и другим међународним организацијама...Склапањем таквог споразума, престала би потреба за формалним признавањем Косова од стране Србије и то од Србије не би нико тражио. Изговор да никада Србија неће потписати признање Косова није ништа друго него само замајавање... То неће нико ни тражити, довољно је да Србија прихвати независност Косова, а потписивање правно обавезујућег споразума она би то фактички и прихватила“ (32). „...Наша безбедносна политика је политика активне неутралности, а то значи - не у НАТО! Безбедносна политика ЕУ је стриктно про НАТО-вска, значи – да у НАТО. Све земље ЕУ, које су чланице НАТО, своје трупе и своју територију ставиле су на располагање НАТО-у у његовој антируској стратегији... Шта уопште значи закључивање да нећемо уводити санкције Русији и да нећемо у НАТО – ако се обавезујемо да следимо спољну и безбедносну политику ЕУ, а то значи НАТО-а? Тиме би Србија на мала врата била гурнута у НАТО и сврстала се у тај свеобухватни антируски савез Запада“ (33).

У закључку Радиновић указује на предлог проф. Орловића чија је суштина да Србија Косову да пуну самосталност, али не и независност. „То значи да косметски Албанци владају у пуном капацитету на КиМ, уз наравно аутономију Заједнице српских општина и заштиту свега тога што спада у културно-цивилизацијска добра Србије. Али, без њене пуне независности. То практично значи да Косово не би имало међународно-правни субјективитет, не би било чланица УН, нити склапало међународне уговоре. То решење би изгледало

као држава у држави, али у држави Србији. Нити Запад нити Албанци на то неће пристати, а ми више од тога не можемо и не смемо уступати, јер би изгубили Србију а не само КиМ. А, то би већ била издаја отаџбине...“ (Радиновић 2018, 34).

Треба имати у виду да међународно право не даје право националним мањинама на самоопредељење и стварање самосталних држава, по чему се право албанске мањине на КиМ никако не би могло поредити са правом Срба у Хрватској и РСК, која је нажалост голом силом и неправдом Запада етнички очишћена и збрисана и од Хрватске окупирана, као ни са правом Срба у Републици Српској, западни центри моћи надмено жмуре над овим принципима и у први план стављају сопствене геополитичке интересе у свом надметању са Русијом. Овде се намеће логично питање: Шта је са ставом Бадинтерове комисије о неповредивости авнојевских граница?

Али Западна русофобија и „србофобија као рукавац русофобије“ (М. Екмечић) не мари за принципе и правила међународног права и сопствене правне документе. Јер, Запад Србију и српске земље сматра продуженом руком Русије на Балкану и њеном стратешком земљом у глобалном надметању са европским и америчким интересима на том простору. Српско руководство мора да инсистира у Бриселу и Вашингтону на Резолуцији 1244 и њеном целовитом и доследном спровођењу. Ако ЕУ, која посредује у преговорима између Београда и Приштине, не признаје и не прихвата Резолуцију 1244, преговарачки процес треба вратити у УН, у СБ УН који је донео поменути резолуцију. Чак и кад би ЕУ, Србија и Косово постигли неки нови споразум, супротан резолуцији 1244, неке његове чланице, преваходно Русија и Кина, уложиле би вето на стварање друге албанске државе на Балкану. Руски председник Путин је такву могућност поменуо у више наврата, као и недавно у разговору са председником Вучићем.

Вучић је 27. маја 2019, на седници скупштине Републике Србије рекао: „Ако не пристанемо на компромис са Албанцима, све ћемо изгубити“. Ако не буде компромисног решења, биће напада Албанаца на Србе на Косову, јер Албанци губе живце“. Није рекао о каквом компромису се ради. Као што то ни до сада није рекао, а стално говори о некаквом компромису. За њега је

изгледа компромис- затечено стање- дакле независно Косово у постојећим границама, или поменуто „разграничење Срба и Албанаца“. У једном од својих наступа председник Вучић је, да би ваљда, упозорио западне земље које су признале независно Косово рекао, да „без компромисног решења“ Србија неће признати Косово. Нејасна идеја разграничења, коју Русија не прихвата.

Уместо политике сталног и неоправданог попуштања, неопходна је, на међународном праву, Уставу Србије и постојећој Резолуцији 1244, другачија тактика и стратегија српске политике према Косову и Метохији (Степић 2019, 219-236).

Група српских интелектуалаца међу којима су академик Коста Чавошки, проф. Мило Ломпар, проф. Дејан Мировић, бивши народни посланик са КиМ др Марко Јакшић, Драгана Трифковић и други, поднели су кривичну пријаву против председника Србије Александра Вучића јер је својим исказом да се залаже за разграничење између Србије и њене јужне покрајине – Косова и Метохије угрозио уставни поредак и територијални интегритет Србије.

Поменути исказ Александар Вучић је потврдио обзнанио 9. августа 2018, када је изјавио: „,,Залажем се за разграничење са Албанцима.имамо територију за коју се не зна ко је како третира и шта коме припада – то је увек извор потенцијалних сукоба и проблема“, а све супротно Уставу Републике Србије, садржини билатералних међународних уговора – Протоколу о разграничењу између Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца односно Краљевине Југославије и Републике Албаније односно Краљевине Албаније од 1926. године, затим Конвенцији о одржавању и обнављању граничних каменова, малих пирамида и кочева на граници од 1929. године, те садржини Резолуције 1244 СБ ОУН и одговарајућим законима који су на снази у оквиру уставноправног поретка Републике Србије, при чему противуставна и незаконита приватна платформа и погодба пријављеног Александра Вучића о разграничењу и размени територија никада није представљала службени предлог Републике Србије – чиме би пријављени Александар Вучић учинио кривично дело признавање капитулације или окупације

из чл.306 КЗ-а у стицају са кривичним делом угрожавање територијалне целине из чл. 307 КЗ-а у помагању у вези са чл. 35 КЗ.“

Јелена Гускова, руска историчарка и стручњак за савремену историју Балкана, истиче да је „постало јасно да је Београд већ донео одлуку и да је руководство Србије спремно да призна независност Косова. Русија се неће противити том процесу, зато што је реч о српској територији и Срби треба да одлуче да ли ће је поклонити, продати или ће се ње одрећи” (Гускова 2020). Сматрамо, међутим, као што смо навели, да Русија ипак неће, због сопствене балканске политике дозволити потпуни дебакл српске косметске геополитике.

Слично Гусковој, политику актуелне српске власти према КиМ критикује и Ања Филимонова, такође историчарка и добар познавалац балканских етноконфесионалних и политичких прилика.

Филимонова пише: „Осам година влада Александра Вучића није учинила ништа да врати 250 хиљада Срба протераних са КиМ. Наглашавамо да се под Вучићем Срби не само да се нису вратили на КиМ, већ се њихов одлив појачао. И то упркос чињеници да тренутна ситуација иде у прилог Србији. Тако је, на пример, „огроман наталитет у албанском окружењу на Косову“ – мит. Срби са КиМ тврде да Албанаца нема више од 800.000. Резултати избора показују да су Албанци из Албаније и Македоније уписани на изборне листе. Ниска излазност Албанаца на изборима у стварности значи да њих једноставно на Косову нема.

Срба на Косову има око 130 хиљада, а одатле је протерано још 250 хиљада. Сходно томе, Срба има 380 хиљада, којима треба додати Горанце, Турке, Хрвате (?), МС) и Цигане. Свеукупно, неалбанско становништво на Косову бројаће најмање 500 хиљада. Такође је неспорно да албанска омладина настоји да напусти Косово и никад се тамо не врати (на Косову добро живи само врх бивше „Ослободилачке војске“). Млади Албанци напуштају КиМ у још већем броју од Срба из Србије. Код Албанаца се распада патријархална породица и старе вредности. Младе Албанке више су оријентисане на живот по европском моделу, наталитет им је пао на ниво од 2-3 деце,

док је наталитет код Срба на северу КиМ већи него њихов...“
(Филимонова, 2020)

РЕФЕРЕНЦЕ

- Гускова, Јелена. 2020. „Вучић је одавно донео одлуку о КиМ, остаће упамћен као издајник“. *Србин.инфо*. Последњи приступ: 07.09.2020. <https://srbin.info>Гускова
- Јанковић, Владета. 2020. „Косово ће за годину да постане члан УН“. *Н1*. Последњи приступ: 07.09.2020. [rs.n1info.com/Vesti/a636801/coments/Vladeta Jankovic – Kosovo -ce -za godinu-da postane-clan- UN.html](https://rs.n1info.com/Vesti/a636801/coments/Vladeta%20Jankovic%20-%20Kosovo%20-%20za%20godinu%20da%20postane%20clan%20UN.html)
- Јовановић, Владислав. 2018. „Политичка агресија“, у: *О статусу Косова и Метохије и о „агресији која траје“*, ур. др Станислав Стојановић, Београд: Београдски форум за свет равноправних, Клуб генерала и адмирала Србије
- Јовановић, Живадин. 2007. „Косово и Метохија: Од Србије зависи“, у *Косово и Метохија: Од Србије зависи*, ур. проф. др Ратко Марковић, Београд: Београдски форум за свет равноправних
- Јовановић, Живадин. 2018. *1244 - кључ мира у Европи, Прилог праву Србије на Косово и Метохију*, Београд: Београдски форум за свет равноправних, СКЗ
- Јовановић, Живадин. 2018. „Брисел уједињује Албанце, разбија Србе“, у *О статусу Косова и Метохије и о „агресији која траје“*, ур. др Станислав Стојановић, Београд: Београдски форум за свет равноправних, Клуб генерала и адмирала Србије
- Јовановић, Милан. 2017. „Подела Косова и Метохије – изнуђено решење насилне и једностране сецесије“, *Национални интерес*, бр. 3/2017. Београд: Институт за политичке студије

- Марковић, Ратко. 2007. „Лице и маске у Ахтисаријевом „решењу“ за Косово“, у: *Косово и Метохија : од Србије зависи*, ур. проф. др Ратко Марковић, Београд: Београдски форум за свет равноправних
- Мирковић, Дејан. 2020. „Вучић у Вашингтону ипак признао Косово“. Последњи приступ: 05.05.2020. https://www.youtube.com/watch?v=wABDs_mFbQc
- Радиновић, Радован. 2018. „Има ли решења за Косово и Метохију?“ у: *О статусу Косова и Метохије и о „агресији која траје“*, ур. др Станислав Стојановић, Београд: Београдски форум за свет равноправних, Клуб генерала и адмирала Србије
- Степић, Миломир. 2019. „Српски геополитички императиви у контексту глобалних промена: Косово и Метохија“, у: *Косовска вертикала или неокoliniјална хоризонтала – демографски, економски, социјални, правни, геополитички и еколошки аспекти косовско-метохијског питања*, ур. Часлав Оцић, Београд: Институт за европске студије; Зрењанин: Градска библиотека „Жарко Зрењанин“; Грачаница: Дом културе „Грачаница“; Београд: ТВ Храм
- Суботић, Момчило. 2002. *Право на самоопредељење и „југословенски експеримент“*. Прва, друга, трећа Југославија, Београд: Институт за политичке студије
- Суботић, Момчило. 2017. „Косово и Метохија: питање унутрашњег дијалога“, *Национални интерес*, 3/2017, Београд: Институт за политичке студије
- Суботић, Момчило. 2019. „Од Резолуције 1244 до Бриселског споразума - политика препуштања Косова и Метохије“, *Политичка ревија*, 3/2019, Београд: Институт за политичке студије
- Трифковић, Драгана. 2020. „Ови су режимски медији прећутали о споразуму у Вашингтону“, *Србин.инфо*. Последњи приступ: 11.09.2020. <https://t.co/5HzhxQsXoe>.

- Филимонова, Ања. 2020. „Ко у Русији помаже Вучићу да преда Косово?“ *Србин.инфо*. Последњи приступ: 13.09.2020. <https://t.co/VNkd1DGUJq-info> Ања
- Чавошки, Коста. 2019. *Наше за наше*, Београд: Catena mundi

Momčilo Subotić*Institute for Political Studies, Belgrade***A STEP FORWARD TO AN “INGLORIOUS” OUTCOME
OF “THE ISSUE” OF KOSMET****Resume**

An idea that the SC UN Resolution 1244 was not useful, or that it was even harmful for Serbia, contributed to the conclusion of the serial of fatal agreements between the government led by SNS (Serbian Progressive Party) and Prishtina: firstly there was the Brussels Agreement (still in the use) and then came the recent Washington Agreement. According to the explanation of the negotiators of the Brussels Agreement Ivica Dacic and Aleksandar Vucic, who eventually signed this agreement, the two of these politicians had engaged in such action for purpose of helping establishment of the Association of Serb majority municipalities. However, seven years have passed since the signing of the agreement and the Association of the Serb majority municipalities have not been established yet. Out of total fifteen points of the agreement here have been implemented all other points which were leading to the conclusion of the independence of the state of Kosovo and the withdrawal of the state of Serbia from her southern province and Kosmet's Serbs and Serbia still have not gained anything out of the agreement. In addition to it, the Washington Agreement implies so-called “normalization” of economic relations between Belgrade and Pristina, which also implies one step forward a total normalization of these relations, that is, the acceptance of the state of independence of Kosovo from Serbia. In contrast to such losers' idea there is the stance that the SB UN 1244 Resolution is a key international document by which Kosovo and Metohija is treated as an official part of the Republic of Serbia and some

sort of the province with autonomy status attached to it. The 1244 Resolution also corresponds with both international law and the Constitution of Serbia, and such document is supported by not only some powerful states such as Russia, China or India, but also all other states which respect international law, so that such document cannot be taken out of consideration by some powerful western states such as the United States of America. They are creators of this Resolution, although they are mentors of this newly aspiring state which by its geopolitical objective is created as the NATO state. According to the international law the right for self-independence and establishment of a new national state could be granted only to the people who have the right for the internal self-independence and not to national minorities in one state. The 1244 Resolution takes into account such starting point and the frame of such starting point is wide enough to encompass the internal national development of Albanian ethnic community in Kosovo and Metohija. The autonomy – yes, but the independence – no! However, such independence equally implies the autonomy of Serbian people in Kosovo and Metohija and their direct relation with Serbia, or in other words, it implies political-territorial modality within the frame of the 1244 Resolution and the Constitution of the Republic of Serbia. Anything apart from these two documents is considered to be against the Constitution and unparalleled destruction of one state.

Keywords: Washington Agreement, United Nations Resolution 1244, Rambouillet Agreement, Ahtisaari's proposal, Brussels Agreement, Aleksandar Vučić*

* Овај рад је примљен 15. августа 2020. године, а прихваћен за штампу на састанку Редакције 21. августа 2020. године.